

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XVII. Suspensiones latæ contra Episcopos, Conventus, & Capitula.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](#)

ventur in perpetuum, & inhabiles ad talia impostorum reddantur, donec post manifestam vita emendationem à Superioribus, cum eis vilum fuerit, ex causa dispensatum fuerit. Sed si Clericus postquam fœminam semel dimiserit, intermissum consortium cum ea, vel altera repeatat, præter prædictas penas excommunicationis gladio plectatur, cuius exequitionem nulla possebit appellatio aut exemptio suspendere. Clericos vero concubinarios ac forniciarios, qui Beneficia, vel pensiones Ecclesiasticas non habent, juber juxta delicti perseverantiam & qualitatem ab Episcopo penâ carceris, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad Beneficia obtinenda, aliisve modis juxta facros Canones puniri.

C A P U T . X V I I

*Suspensiones latæ contra Episcopos, Conventus
¶ C itula.*

I. **E**piscopi, Abbates & Prælati Religionum promoti ab Apostolica Sede, administrationem suarum Ecclesiarum subeuntes absque literis authenticis ejusdem Sedis, suspenduntur à perceptione fructuum earundem Ecclesiarum, extrav. 1. de elect. inter communes. Capitula vero harum Ecclesiarum, quæ illos sine litteris admittunt, suspenduntur à Beneficiis, donec à Papa gratiam obtineant, d. extrav. 1.

II. Episcopus consecrationem accipiens ab excommunicatis, suspensus aut interdictis (intellige vitandis, juxta extravag. *Ad evitanda*) suspensus est à Pontificalibus, can. *Graia*, 1. quæst. 1. & cap. 1. & 2. de schismat.

III. Episcopus non servans Extravagantem 2. de elect. Joannis XXII. circa perceptionem fructuum primi vel secundi anni sui Episcopatus, suspenditur à Pontificalibus & inglestu Ecclesiaz, donec restitutio fiat.

IV. Suspenditur à Pontificalibus Episcopus conferens Ordines, aut pri-
mam Tonfuram extraneo absque proprii Episcopi licentia: Clericus autem recipiens est suspensus ab Ordine suscepito ad arbitrium proprii Episcopi. Concil. Trident. sess. 6. cap. 5. de reform. & sess. 23. cap. 8.

V. Episcopus ordinans in aliena diocesi sine expressa licentia Ordinarii loci, aut ordinans de illius licentia personas non subditas, suspenditur à Pontificalibus. Concil. Tridentin. sess. 14. cap. 2. & sess. 23. cap. 8.

V. I. Ordinans Religiosum non professum suspensus est per annum à collatione Ordinum quos ei contulit, ex Bulla Pii V. quam refert Navarra.

cap. 2.

cap. 22. num. 158. Excipiuntur novitii Societatis Jesu, qui in eâ vota similia ediderunt, per Bullam Gregorii XIII.

VII. Monachum sine Abbatis licentia ordinans suspenditur à communi-
tione aliorum Episcoporum, cap. fin. dist. 58.

VIII. Qui bigamum ordinat, vel publicum pénitentem, suspenditur
celebratione Miliæ per annum, can. Nullus, dist. 55.

IX. Pari suspensione punitur iustè ordinans invitum, can. 1. & 1.
dist. 74.

X. Ordinans Sacerdotem indignum suspenditur à collatione Ordinis Sa-
cerdotalis, can. Si qui Episcopi, 1. q. 1.

XI. Conferens Tonsuram illiterato suspensus est per annum à colla-
tione Ton. cap. fin. de temp. ordin. in 6. Illiteratus in hac materi-
ille est qui n. legere & scribere: hæc enim requirit Concilium Trident, in collatione prima Tonse, sess. 13. cap. 4. Eadem suspensione ligatur
conferens Tonsuram infanti qm nonum septennium implevit, dicta
cap. fin.

XII. Qui duos Ordines sacros eodem die, vel duobus immediatis con-
fert, suspenditur ab utriusque Ordinis collatione, cap. Literas, de temp.
ordinat.

XIII. Sacerdotalem Ordinem indigno scienter conferens, seu suspenso
ab illius Ordinis receptione, suspenditur à collatione Ordinis Sacerdotalis,
can. Si qui Episcopi, 1. q. 1.

XIV. Episcopus Ordines conferens cum pacto ut ordinatus non petat
alimenta in defœctum Beneficij aut patrimonii, suspenditur triennio à colla-
tione Ordinum, cap. penult. de simonia.

XV. Conferens simoniacè Ordines aut Tonsuram, suspenditur non mo-
dò à collatione Ordinum & Tonsuræ per triennium, d. cap. penult. sed
etiam à Pontificalibus & ingressu Ecclesiæ, ex Bulla Sixti V.

XVI. Episcopus confirmans & consecrans electum in Episcopum
postquam appellatum fuit ad Apostolicam Sedem, suspenditur per an-
num à confirmatione & consecratione Episcoporum, cap. Provida, de
elect. in 6.

XVII. Si debitam diligentiam Episcopus non adhibuerit circa proce-
sum electionis, & personam electi ad curam animarum, suspenditur à fa-
cultate confirmandi primum illius successorem, & à proprio Beneficio,
cap. Nihil, de elect.

XVIII. Episcopus, aut quicunque alias Beneficiorum Collator, qui
Beneficij resignationem contra præscriptum Bullæ Pii V. quæ est in ordi-
ne 58. editaque anno 1568. admittit, suspenditur à collatione, præsentatio-
ne, electione, confirmatione, institutione, donec à Papa absolvatur.

XIX. Accipiens Episcopus visitans, sive in pecunia, sive in victua-
libus ultra id quod sibi debetur, suspenditur ab ingressu Ecclesiæ donec
duplum

duplum restituat , nihil obstante quavis remissione , cap. *Exigit* , de cencib. in 6.

X X . Episcopus commissarius , vel delegatus in causa alienationis rerum Ecclesiasticarum , si per gratiam , timorem , aut sordes in detrimentum Ecclesiae utatur commissa sibi potestate , suspenditur per annum ab exequitione officii , ita ut si damnabiliter se Divinis ingerat , irregularitatem incurrat , quam solus Papa tollere possit , juxta Extravag. Pauli II. quæ incipit , *Cum omnibus judicii*.

X X I . Episcopi in causis Fidei abentes Inquisitorum officio , suspensi sunt per triennium ab officio . Clem. 1. §. *Verum* , de hæret. Abuti autem contingit , sive injustè & contra conscientiam omittingo procedere ex officio , per gratiam , amorem , aut commodum temporale ; aut procedendo per malitiam & calumniam , vexationem innocentibus inferendo.

X X I I . Episcopi , aliqui Prałati , sive Seculares , sive Regulares , procurantes ut Clerici capiantur à Dominis temporalibus ad hoc ut Beneficia resignent , aut citati ad Apostolicam Sedem accedere nequeant , praeter excommunicationem ob violentam manuum injectionem , suspenduntur per triennium à fructibus suarum Ecclesiarum . Reliquis vero inferioribus Clericis imponitur privationis poena omnium Beneficiarum . Clem. 2. de penit.

X X I I I . Episcopus relaxans peccatas sanctas contra incendiarios , suspenditur per annum ab officio Episcopali , can. *Pessimum* , 23. q. 8.

X X I V . Quivis Episcopus alienans bona Ecclesiarum , Monasteriorum , aut piorum locorum sine Papæ licentia , suspenditur ab ingressu Ecclesiae . Sed si post sex menses non resipuerit , suspenditur ab administratione temporali & spirituali suæ Ecclesiae . Eadem suspensio extenditur ad Abbatess ; alii vero his inferiores ligantur excommunicatione , cap. *Ambitiosa* , de reb. Eccles. non alien. in Extrav. com.

X X V . Suspenduntur pariter ab officio & administratione rerum temporalium Ecclesiae ipsius gravatae Episcopi & alii Prałati , qui bona immobilia commissarum sibi Ecclesiarum laicis subjiciunt sine Capituli consensu & speciali Sedis Apostolicae facultate , exceptis casibus in Jure permisis , cap. *Hoc consultissimo* , de reb. Eccles. non alien. in 6.

X X V I . Episcopus qui primâ vice Monasteria Monialium sine necessitate ingreditur , suspensionem incurrit ab ingressu Ecclesiae . Secundâ vice suspenditur à Divinis . Tertiâ vice excommunicatione ligatur per Constitutionem Gregorii XIII. anni 1572. quæ incipit , *Deo sacris virginibus*.

X X V I I . Episcopi qui limina Apostolorum non visitant singulis trienniis , si sint de Italia , sive per se , sive in casu quo impedimento detineantur , per alium sui loco substitutum ; si autem sint de Ḡa , Germania , vel Hispania , aliave regione Europæ , singulis quadrigiliis ; si autem de remotioribus locis , longius conceditur tempus , incurruunt suspensionem

E E e suspensionem

sionem ab ingressu Ecclesiae, perceptione fructuum, & administratione temporalium & spiritualium, ex Bulla Sixti V. de visitandis liminibus Apostolorum, quæ non recipitur nisi forte in partibus Italia.

X X V I I I. Episcopus qui post Concilium Provinciale infra sex mensē Clerum non convocat, ut ei referat gesta in Concilio, suspenditur per Concilium Toletanum, can. fin. dist. 8. Sed nec in ipsa Hispania recipitur a suspensiō.

X X I X. Negligens Episcopus adversus simoniacos procedere, suspenditur duobus mensib⁹ ab officio, can. *Quidquid*, i. q. 1.

X X X. Permittens Episcopus usurarios publicos alienigenas condicere domos in suis terminis ad exercendum fœnus, est suspensus ab Officio & Beneficio, donec illos expulerit, cap. *Usuras*, de usur. in 6.

X X X I. Denique de Episcopis in universum hoc tenendum, ipso nulla suspensione aut interdicti inflictivā constitutione aut sententiā ligari, nisi specialiter exprimantur, ex Generali Concilio Lugdunensi in cap. *Quia periculose*, de sent. excomm. in 6.

X X X I I. Nunc recensendae sunt suspensiones Juris quæ Conventos & Capitula actingunt. Suspenduntur Capitula Ecclesiae, vel Monasteri, quæ Episcopum, aut Praelatum Religiosum à Sede Apostolica proviūm recipiunt sine ejusdem Sedis literis, aut illi obediunt. Hæc suspensiō est à Beneficiis, extrav. i. de elect.

X X X I I I. Capitula & Collegia, quæ Sede Cathedrali, Collegiata, vel Regulari vacante occupant, vel dilapidant bona ad Praelatum defunctum, vel ad ipsam Ecclesiam, vel ad Successores pertinentia, suspenduntur ab Officio & Beneficio, donec plenè restituerint, cap. *Quia*, de elect.

X X X I V. Conventus etiam, & Capitula quæ directe, aut indirecte aliiquid accipiunt, vel petunt ob receptionem alicujus in Religionem, aut post illam, incurrint suspensionem totalem, tam ab Officio quam à Beneficio, reservatam Papæ, sive accipiant pecuniam, sive cibaria, pastus, jocalia, prandium, cenam, sive alia etiam ad pium cultum pertinentia, Clement. *Sanè*, de simon.

X X X V. Capitula, aut singulæ personæ resignationem Beneficiariorum admittentes extra casus & formam Bullæ Pii V. quæ incipit, *Quanta Ecclesia*, incurrint suspensionem à collatione, præsentatione, & institutio-ne. Et Capitulum faciens contra istam suspensionem afficitur suspensione à divinis Papæ reservata.

X X X V I. Nunc de singulis Religiosis qui suspensionem contrahunt. Praelatus Prædicatorum, aut Minorum, aut alterius Ordinis Mendicantium, qui aliquem admisit ad professionem, nondum expleto probationis anno, incurrit suspensionem, cap. *Non solum*, de Regularib. in 6.

X X X V I I. Religiosi qui ad Ordines sacros, nondum facta professione

cessione promoventur, suspensi sunt ab Ordinum susceptione, juxta Bullam Pii V. qua est 74.

X X X V I I I. Religiosus apostata si Ordinem sacrum dum in apostasia remanet suscipiat, suspensus est ab eodem Ordine, & ab aliis suscipiens, donec per Summum Pontificem dispensetur, cap. fin. de apostatis. Idemque jus est si idem apostata transierit invalidè in aliam Religionem, & in ea sacram Ordinem sumpererit.

X X X I X. Suspenduntur quoque Religiosi, sive mares, sive feminae, sive Ordinum Militarium, praesidentes Monasteriis, Prioratibus, Ecclesiis & Administrationibus quibuscumque, qui jura vel redditus harum Ecclesiarum, Monasteriorum, Administrationum alieni concesserint ad vitam recipientis, aut ipsis concedentis, sive ad certum tempus, pecunia etiam inde recepta. Hi suspensi sunt ab Officio, & concessio invalida est. Hæc tamen limitanda, nisi necessitas aut utilitas horum locorum seu Ecclesiarum id exigat, & hoc fiat de consensu Conventus; aut si Conventum non habeant, de consensu Prælati superioris. Clement. 1. de rebus Eccl. non alien. Hæc tamen non comprehenduntur venditiones fructuum, aut locationes ad breve tempus, quale censetur trium annorum, ut in simili pater ex extrav. *Ambitiose*, Pauli II. cod. tit.

X L. Religiosi inique usurpantes, aut defraudantes Ecclesiæ circa decimas eis debitas, calque sibi usurpare præsumentes sine rationabili causa vel privilegio, si requisiuti non destinent intra mensem, vel de usurpatis, vel retentis non satisfacient intra duos menses, suspensi sunt ab Officiis, Administrationibus & Beneficiis suis, donec destiterint & satisfecerint. At si nec Officia, nec Beneficia, nec Administrations habeant isti Religiosi, ligantur vinculo excommunicationis, à qua solvi non possunt donec satisfecerint. Clement. 1. de decimis.

X L I. Prælati Religionum, ad quos occasione excessuum Religiosorum suorum aliquid pervenerit, suspenduntur usque ad debitam satisfactionem, nisi intra mensem postquam requisiuti fuerint, satisficerint Ecclesiæ & personis damnificatis. Clement. 1. de privileg. Excessus autem ibi tres prohibentur. Primus est retrahere testantem à legatis faciendis Ecclesiæ Matricibus. Secundus est retrahere testatorem à debitis persolvendis. Tertius procurare ut legata, debita, vel male ablata incerta dentur sibi, aut aliis singularibus personis sui Ordinis, vel Conventibus, in eorum quibus debentur præjudicium. Eadem Clementina suspendit Prælatos Religiosorum qui non satisfaciunt damno illato alteri Prælato à suis subditis prædicando in concione indiscertas Indulgencias, retrahendo laicos ne ad Parochiam accedant, vel absolvendo sine privilegio à reservatis Episcopo aut Pape, d. Clement. 1.

X L I I. Confessarii Religiosi scienter omittentes conscientiam facere confitentibus sibi penitentibus de solvendis decimis postquam à Rectori.

Ecc 2' bus

bus Ecclesiarum de hoc admoniti fuerunt , suspenduntur ab officio præcandi , donec eisdem penitentibus conscientiam de hoc fecerint cum plenū commodè potuerint. Quod si hi Confessarii eo pacto suspensi cionari audeant, ligantur excommunicatione. Hæc decernit Clementina Cupientes , de peñis.

X L I I I. Abbates , aliique quicunque , licet exempti , incurrit suspensione ab Officio & Beneficio per annum , si Literas Dimissorias alii quam suis subditis Regularibus concedant. Concilium Trident. sess. 23. cap. 10. ad fin.

X L I V. Monachus niger Sancti Benedicti non utens habitu & vestitu ad formam præscriptam , si sit Abbas , aut Prior Abbatem non habens , suspenditur à collatione Beneficiorum & Ordinum per annum : si inferior habens aliquam administrationem , eadem privatur per annum : si nullam habeat , inhabilis efficitur ad administrationem , vel ad Beneficium intra annum percipiendum. Eadem suspensio , sed duplicitate tempore , extenditur ad eisdem Monachos qui venationi , vel aucupationi clamorosæ , aut alia cum canibus & avibus ex proposito interfuerunt. Clementina 1. de statu monach.

X L V. Religiosi in matrimonium conjungentes , aut benedicentes sponsos alienæ Parocie absque facultate proprii Parochi vel Ordinarii , suspensi sunt ab officio donec ab Ordinario Parochi obtineant absolutionem , ex Concilio Tridentino sess. 24. cap. 1. de reformat. Utrum verò praeter hanc suspensionem incurrant excommunicationem latam in Clement. 1. de privileg. affirmat Navarrus tom. 1. consil. 1. de peñis , lib. 5. Plures tamen negant , Henriquez , Sayrus , Bonacina , Filliucius , Rebellus : tum quia non præsumitur voluisse Concilium duplēcē velle contra dictum Prophetæ consurgere tribulationem , & bis punire in idipsum : & videtur id Jure reprobari , cap. De causis , §. IIIis , de offic. jud. deleg. sed potius veterem peñam , eamque fortasse dudum exuletam , in hanc novam commutare , idque ira declaratum scribunt à Sacra Cardinalium Congregatione.

X L VI. Advertendum tamen , non omnes qui præfata sub suspensione prohibita faciunt , hanc incurrire peñam. In hoc enim omnes Canonistæ convenient , ad incurrendam aliquam censuram , sive excommunicationis , sive suspensionis , sive interdicti , duo necessariō requiri ; peccatum mortale , præterquam in minori excommunicatione ; & præterea contumacia contra prohibitionem Ecclesiæ : quo sit ut si ignorantia , vel indeliberatio excusat à mortali , eadem quoque excusat ab incurrenda censura. Et insuper si quis sciens divinam prohibitionem , & eam violando peccet mortaliter , nullatenus tamen incurret censuram ullam , si eam prorsus ignoraverit. Etenim contumacia contra Deum sufficit quidem ad mortale peccatum , sed non sufficit ad censuram incurrendam , nisi interveniat simul

final contumacia in Ecclesiam, quæ nulla est in istiusmodi ignorantie. Hæc tamen ignorantia cum sit Juris, non præsumitur in externo & contentiofō foro, quanvis excusat omnino in conscientia foro. Hinc fit ut multi qui in casu censoriarum inciderunt, nulla opus habeant dispensatione aut rehabilitatione ad Officia & Beneficia apud Deum; qui tamen iisdem opus habent ad sui tutelam & exceptionem in externo foro, si quis eos in externo foro divexare aggrederetur titulo incapacitatis aut devoluti.

X L V I I. Hoc insuper memoria commendandum, posse Episcopum absolvere ab omni suspensione, etiam eā quæ Papæ rervata alioquin esset, si sit occulta, nequum ad forum contentiosum deducta: quod etiam obtinet jus in aliis censoriis, atque etiam in irregularitatibus ex delicto natis, excepto voluntario homicidio, ex Tridentini Concilii concessione sess. 24. cap. 6.

C A P U T X V I I I .

De depositione & degradatione.

I. **D**EPOSITIONE & degradatio commune quidem hoc habent cum censuris, ut sint pœnae spirituales, per quas homo baptizatus privatur usu aliorum spiritualium: sed tamen hoc intercedit discrimen, quia censuræ ex sui institutione possunt auferri positâ relipientiâ & emendatione delinquentes; depositio vero, & degradatio carent spe remissionis.

II. Depositio vocatur degradatio verbalis; eaque est sententia Ecclesiastica, quæ persona Ecclesiastica privatur omni Officio & Beneficio in perpetuum, non amissio tamen clericali privilegio. Hic sermo est de totali depositione; nihil enim repugnat decerni partiale depositionem, quæ priver Officio, sed non Beneficio; aut quæ Beneficio privet, sed non Officio; aut quæ altero horum privet in parte, non in toto. Degradatio vero actualis, seu realis est pœna Ecclesiastica, quæ persona Ecclesiastica privatur omni non tantum Beneficio & Officio, sed etiam clericali privilegio, sine ulla spe dispensationis aut rehabilitationis, & cum externa solemnitate canonica, qualis describitur in Pontificali, & in cap. *Degradatio*, de pœnis in 6. & in cap. *Novimus*, de verbis signific. Ante ipsum quoque Tridentinum Concilium unus sufficiebat Episcopus ad degradationem hæretici, modò assisterent Abbates & graves atque literati viri Ecclesiastici. Itaque hoc amplius habet degradatio supra totalem depositionem, quod privat ipso quoque gradu & privilegio clericali, & addit externa quædam so-

EEcc 3 lennia